Inrichtingsplan natuurontwikkeling

Aanvraag Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap
Dwarsweg Winterswijk-Ratum

Zelhem, december 2013
Projectnummer 2176
Rapportnummer 1341

opdrachtgever
B.H. Dunnewold
Scholtemaatweg 14, 7106 CT Winterswijk-Ratum | T 0543-538736 / 0610849294
Relatienummer DR 060364537

opdrachtnemer
Stichting Staring Advies
Jonker Emilweg 11, 6997 CB Hoog-Keppel | T 0314 641910 | F 0314 641909
info@staringadvies.nl | www.staringadvies.nl | Auteur: D.J. Stronks

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Toekomstige situatie van het terrein	4
3	De uitgangssituatie van het terrein	5
4	Inrichtingsmaatregelen	6
5	Motivering voor het treffen van de maatregelen	7
6	De tijdsplanning van de maatregelen	7
7	Beheer	7
8	Begroting	8
9	Financiering	9
Bijlagen		10

1 Inleiding

Dit inrichtingsplan is opgesteld als onderdeel van de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap voor een terrein dat in eigendom is van de heer Dunnewold. Momenteel is dit terrein landbouwkundig in gebruik. De eigenaar heeft de wens om dit om te vormen naar een natuurterrein. Het terrein ligt in de buurtschap Ratum ten oosten van Winterswijk. Zie figuur 1.

Figuur 1. Topografische ligging van het terrein.

planlocatie

2 Toekomstige situatie van het terrein

De toekomstige situatie van het terrein nadat de inrichting is afgerond, is dat wordt voldaan aan de eisen van het natuurbeheertype N.12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Er wordt één beheerseenheid met een oppervlakte van 1,16 hectare ingericht, welke hierna verder wordt toegelicht. Zie ook bijlage 2.

Algemene beschrijving N.12.02
Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; ondermeer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooid en niet of slechts licht bemest.
Het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunarijk grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Toch is het areaal de laatste veertig jaar enorm afgenomen door de gangbare landbouwpraktijk: sterke bemesting gecombineerd met periodiek doodspuiten van de grasmat en opnieuw inzaaien met hoog productieve grasvariëteiten. De meeste overgebleven kruidenrijke graslanden liggen in overhoekjes van het agrarische gebied of komen voor in natuurgebieden. Daar kan kruidenrijk grasland een tijdelijk fase zijn als de benodigde abiotische omstandigheden voor schraallanden niet of nog niet gerealiseerd kunnen worden.
Kruiden- en faunarijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen.
Kenmerkende of bijzondere soorten van schralere beheertypen ontbreken grotendeels binnen Kruiden- en faunarijk grasland, maar graslanden zijn vaak wel rijk aan minder zeldzame soorten. Het type is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren

Afbakening
Het betreft grasland, de grasachtigen (monocotylen) zijn dominant, maar kruiden (dicotylen) en mossen hebben een oppervlakteaandeel van tenminste.20%
Er wordt geen bemesting toegepast.
De graslanden zijn niet tot andere beheertypen te rekenen (zie afbakening andere graslanden).
Vrijwel jaarlijks in winter en voorjaar langdurig overstroomde weilanden worden niet tot dit beheertype maar tot Zilt- en overstromingsgrasland gerekend.

3 De uitgangssituatie van het terrein

Algemene gegevens
Op dit moment is het terrein in gebruik als grasland. De totale oppervlakte van het in te richten terrein is 1,16 hectare.
Langs de zuidzijde grenst het perceel aan een elzenbroekbosje met op de hogere delen sparrenaanplant. Langs de oostzijde grenst het aan eikenbos. Langs de oost- en zuidrand groeien de kronen van de bomen deels over het in te richten perceel. Aan de noord- en westzijde grenst het perceel aan de Dwarsweg, respectievelijk de Scholtemaatweg.
Het plangebied is gelegen in het heideontginningslandschap. Ruim 100 jaar geleden bestond deze locatie uit heide (oostelijke helft) en grasland (westelijke helft).

Archeologie
De archeologische beleidskaart (RAAP-rapport 2033, kaartbijlage 1) geeft voor het perceel aan dat hier sprake is van een lage archeologische verwachting. Bij ingrepen in de bodem is een inventariserend archeologisch onderzoek verplicht als het totaal van bodemingrepen groter is dan 2500 m^2 en tevens de diepte van de ontgraving dieper reikt dan 30 cm beneden maaiveld.

Bodem en grondwater
Aangeleverde tekst van Joris Ernst (DLG, zie ook bijlage 1): Op de bodemkaart 1:10.000 is een lemige fijnzandige beekeerd (pZg23) en een leemarme zwak lemig zandige beekeerd en veldpodzol te zien. Op de hoogtekaart zie je de veldpodzol duidelijk terugkomen.

Het zou mooi zijn om de dekzandkop wat te sterker te accentueren/ te herstellen en niet te vergraven. De beekeerden daarentegen, kunnen aan de westzijde inderdaad ontgrond worden door de bouwvoor te verwijderen. De beekeerd aan de oostzijde ziet er nog redelijk intact uit, deze kunnen we zo laten.

Ze hebben in het verleden het perceel vlak getrokken waardoor in het westelijk deel van het perceel de bouwvoor 40cm is in het oostelijk deel is deze circa 20cm. M.a.w. mijn vermoeden is dat de dekzandkop circa 40-50cm hoger is geweest en dat ze deze in de laagte hebben geschoven, dit blijkt uit de hoogtekaart en de vormen van de andere dekzandkopjes in de omgeving. Mijn idee is dan ook om de dekzandkop weer ter herstellen hierdoor kom je ook beter uit met de grondbalans en breng je tevens wat variatie aan op het perceel. Graag de sloot aan de oostkant dempen.

4 Inrichtingsmaatregelen

De inrichting is zodanig dat wordt voldaan aan de eisen die de SNL stelt aan het beheertype N.12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. De inrichtingschets is opgenomen in de bijlagen.

De inrichtingsmaatregelen bestaan hier uit het natuurtechnisch ontgraven van de bouwvoor van een deel van de beheerseenheid over een oppervlakte van 0,55 hectare. Bij dit grondverzet komt in totaal circa 1650 m^3 teelaarde vrij. Een deel van de teelaarde (1000 m^3) wordt afgevoerd en op bouwland in de directe omgeving van het plangebied verwerkt. De overige 650 m^3 wordt gebruikt om het zandkopje op te hogen en de sloot aan de oostzijde ondieper te maken. Bij het afgraven dient de graafmachine 'achteruit' te werken, zodat voorkomen wordt dat er met machines over de afgegraven delen wordt gereden. Gebeurt dit niet, dan wordt de bodem verstoort en ontstaan kiemingsmogelijkheden voor allerlei ongewenste onkruiden zoals bijvoorbeeld akkerdistel en worden gewenste ontwikkelingen belemmerd. Om dezelfde reden moeten de werkzaamheden met een graafmachine voorzien van een 'gladde bak' uitgevoerd worden. Op de overgangen naar niet af te graven en op te hogen delen dient een talud van gemiddeld 1:10 aan te worden gehouden. Deze taluds mogen variëren van 1:5 tot 1:15.

Een deel van het terrein (0,15 ha; 13%) is gereserveerd voor de ontwikkeling tot struweel. Maximaal 20% van de oppervlakte van de beheereenheid mag binnen het pakket N.12.02 Kruiden- en faunarijk grasland wat anders zijn dan grasland. Realisatie van het struweel vindt plaats door spontane ontwikkeling. Aanplant vindt dus niet plaats.

Wegen en paden
Op het terrein liggen momenteel geen paden of wegen. Aanleg van wegen en/of paden is in dit plan niet aan de orde.

Kabels en Leidingen/Verwijderen drainage
Voor zover bekend zijn in het terrein geen kabels aanwezig. Voor uitvoering van het grondwerk zal een Klic melding worden gedaan. Drainage is in het perceel aanwezig, maar is een aantal jaren geleden onklaar gemaakt in het kader van een project van het Waterschap Rijn en IJssel. Drainagebuizen die tijdens het grondwerk bloot komen te liggen zullen worden verwijderd.

5 Motivering voor het treffen van de maatregelen

Het doel van dit plan is om tegemoet te komen aan de wens uit het Gebiedsplan Natuur en Landschap Gelderland om dit terrein om te vormen in natuur in de vorm van kruiden- en faunarijk grasland. De aanvrager wil hier graag aan mee werken mits subsidiering middels de SKNL (Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap) mogelijk is (inrichtingssubsidie, subsidie functieverandering en beheerssubsidie).

6 De tijdsplanning van de maatregelen

De gewenste startdatum van het inrichtingsproject is 1 augustus 2014. In augustus en september 2014 kan het grondwerk uitgevoerd worden. In deze tijd van het jaar is de grondwaterstand het laagst. Daardoor kan het meest efficiënt gewerkt worden en is de schade aan de omgeving minimaal.

7 Beheer

Bij het beheer dienen de voorschriften van het aangevraagde pakket in acht te worden genomen. Deze staan in hoofdstuk 2 beschreven. In dit hoofdstuk wordt het gewenste beheer beschreven dat is toegespitst op dit inrichtingsplan.

Op de terreindelen die natuurtechnisch zijn ontgraven dient een extensief hooilandbeheer plaats te vinden. Het verdient de voorkeur in de nazomer (augustus) te hooien. Eventuele opslag van bomen en struiken op terreindelen waar dat niet gewenst is kan er handmatig uitgetrokken worden. Het hier en daar handhaven van een boom of struik behoort tot de mogelijkheden. Indien struikheide en/of dopheide ontkiemt, deze bij voorkeur niet afmaaien zodat een structuurrijk terrein ontstaat. Het overige deel van het grasland dient de eerste jaren enkele malen per jaar gemaaid gehooid te worden. Op termijn kan de frequentie van hooien hier verlaagd worden. De terreindelen die als struweel op de kaart staan moeten niet gemaaid worden. Het beheer kan hier beperkt blijven tot het afzetten van te hoog opschietende bomen en struiken. De struiken en eventuele bomen langs de noordzijde bij voorkeur niet hoger laten worden dan circa 3 meter. Op termijn kan het terrein eventueel ook extensief begraasd worden.

8 Begroting

In tabel 1 zijn de te verwachten kosten van de inrichting opgenomen.

Tabel 1. Begroting van de inrichtingskosten.

9 Financiering

In tabel 2 staan de te verwachten subsidies en de te verwachten eigen bijdrage weergegeven.

Tabel 2. Financieringsoverzicht.

Onderdeel	bedrag
in te richten oppervlakte natuur (be.1): 1,16 hectare	
maximale subsidie per hectare natuur (be.1)	€ 8.000
maximale subsidie natuur via SKNLN (1)	€ 9.280
totale uitvoeringskosten (2)	€ 10.380
inrichtingssubsidie via SKNL (1)	€ 9.280
tekort (2-1)	€ 1.100

Uit tabel 2 blijkt dat naar verwachting € 1.100,- niet door de te verwachten inrichtingssubsidie wordt gedekt. Dit tekort kan worden opgelost door:

- Door verkoop van de vrijkomende grond. Gezien de huidige markt zal dit niet veel opleveren.
- Inzet van eigen middelen.
- Een aannemer zoeken die het uit wil voeren voor een lager bedrag dan begroot.
- Af te zien van de post “winst en risico” in de begroting.

Bijlagen

1. Gegevens DLG

2. Inrichtingsplan

Bijlage 1. Gegevens DLG

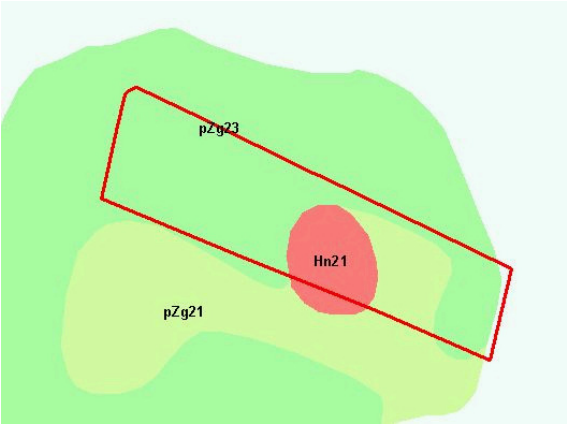

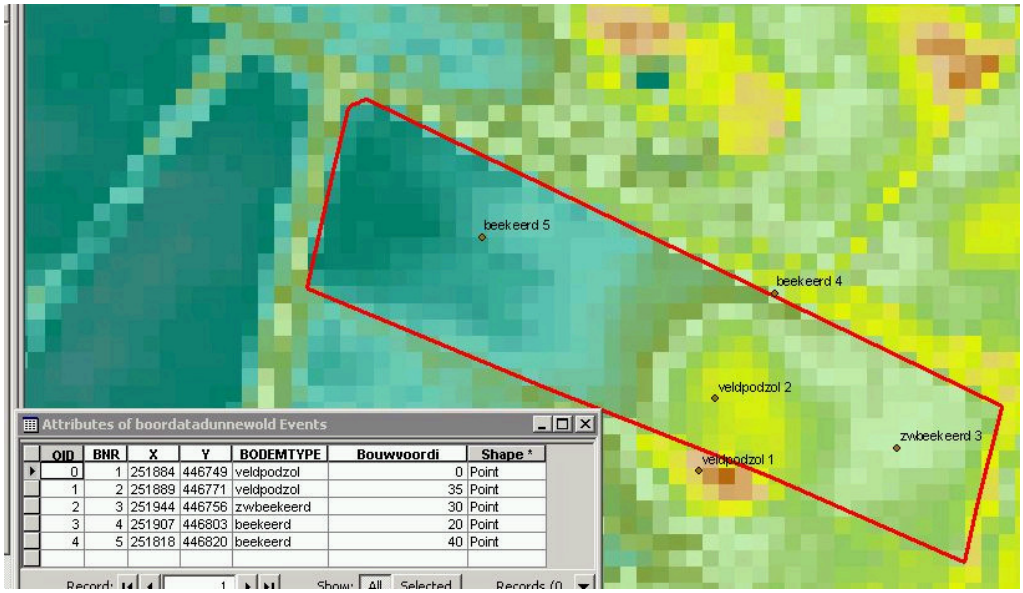

OID	BNR	X	Y	BODEMTYPE	Bouwvoordi	Shape *
0	1	251884	446749	veldpodzol	0	Point
1	2	251889	446771	veldpodzol	35	Point
2	3	251944	446756	zwbeekeerd	30	Point
3	4	251907	446803	beekeerd	20	Point
4	5	251818	446820	beekeerd	40	Point

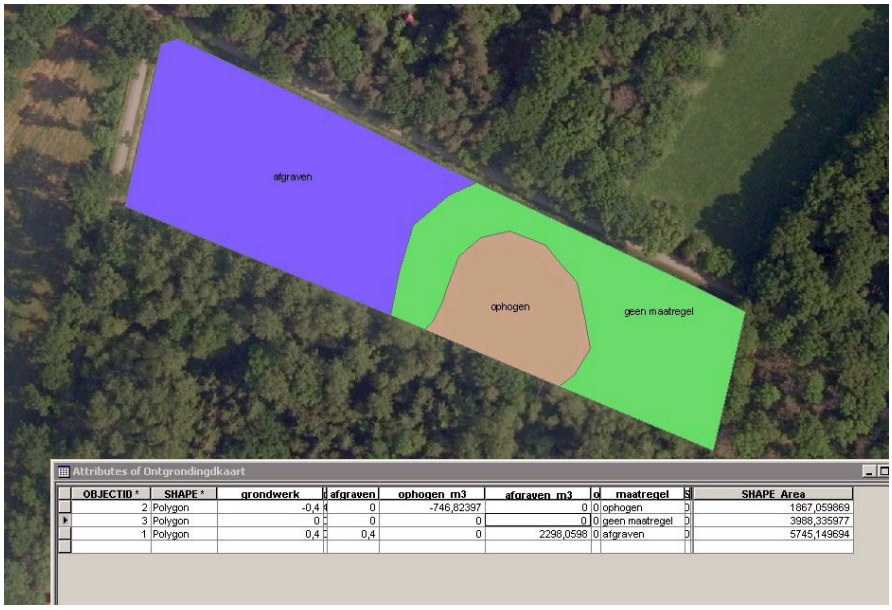

OBJECTID *	SHAPE *	grondwerk	afgraven	ophogen_m3	afgraven_m3	maatregel	SHAPE_Area
2	Polygon	-0,4	0	-746,82397	0	ophogen	1867,059869
3	Polygon	0	0	0	0	geen maatregel	3988,335977
1	Polygon	0,4	0,4	0	2298,0598	afgraven	5745,149694

Bijlage 2. Inrichtingsplan

- Bouwvoor natuurtechnisch ontgraven; ontwikkeling schraal vochtig grasland; 0,54 ha. (47%)
- Geen inrichtingsmaatregelen; ontwikkeling bloemrijk grasland; 0,29 ha. (25%)
- Ophogen zandkopje met grond; ontwikkeling bloemrijk grasland; 0,18 ha. (16%)
- Deels bouwvoor ontgraven; ontwikkeling struweel; 0,15 ha. (13%)
- Dempen/verondiepen sloot